

Rūdninkų karinio poligono karinės infrastruktūros vystymo VPSP būdu investicijų projektas

Užsakovas - Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija

Vilnius

2024

SUTRUMPINIMAI IR APIBRĖŽIMAI

Sutrumpinimas / apibrėžimas	Paaškinimas
EB	Europos Bendrija
ES	Europos Sąjunga
ES teisės aktai	Pagrindinės ES teisės aktų rūšys: direktyvos, reglamentai ir sprendimai. Direktyvos EB institucijų leidžiami teisės aktai, kurių tikslai yra privalomi valstybėms narėms, tačiau jų įgyvendinimo formas ir būdus vyriausybės gali pasirinkti pačios. Reglamentai yra tiesioginio taikymo teisės aktai. Sprendimai priimami konkrečiais klausimais ir taikomi tik sprendime nurodytoms valstybėms narėms arba organizacijai.
IP	Investicijų projektas
LK	Lietuvos kariuomenė
LK funkcijos	LR suvereniteto, teritorijos neliečiamybės ir vientisumo saugojimas ir gynimas, taip pat prisidėjimas prie tarptautinio saugumo ir stabilumo užtikrinimo
LR	Lietuvos Respublika
KAM	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
KASSPP	Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programa
NATO	Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija, angl. North Atlantic Treaty Organization
Paslaugos tiekėjas	MB „Branus“
Projektas	Rūdninkų karinio poligono karinės infrastruktūros vystymo VPSP būdu investicijų projektas
Pareiškėjas	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
PŠP	Priimančiosios šalies parama

VDA	Valstybės duomenų agentūra
VPSP	Viešojo ir privataus sektorių partnerystė
VGT	Valstybės gynimo taryba

TURINYS

SANTRAUKA.....	6
1. KONTEKSTAS.....	8
1.1. PASIŪLA IR PAKLAUSA	8
1.2. TEISINĖ ANALIZĖ IR PRIELAIDOS	9
1.3. PROBLEMATIKA IR TO PRIEŽASTYS	11
2. PROJEKTO TURINYS	12
2.1. PROJEKTO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	12
2.2. PROJEKTO TIKSLINĖS GRUPĖS IR RIBOS.....	12
2.3. PROJEKTO ORGANIZACIJA	12
2.4. SĄSAJOS SU KITAIŠ PROJEKTAIS.....	13
2.5. PROJEKTO SIEKIAMI REZULTATAI	13
3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS.....	14
3.1. ESAMA SITUACIJA	14
3.2. NUMATOMOS ĮGYVENDINTI VEIKLOS	14
3.3. PROJEKTO ALTERNATYVŲ PASIRINKIMO APRAŠYMAS.....	16
3.4. ANALIZĖS METODO PASIRINKIMAS	17
4. FINANSINĖ ANALIZĖ.....	18
4.1. PROJEKTO ATASKAITINIS LAIKOTARPIS	18
4.2. FINANSINĖ DISKONTO NORMA	18
4.3. PROJEKTO LĖŠŲ PINIGŲ SRAUTAI.....	18
4.3.1. INVESTICIJŲ IŠLAIDOS.....	18
4.3.2. INVESTICIJŲ LIKUTINĖ VERTĖ.....	19
4.3.3. VEIKLOS PAJAMOS	20
4.3.4. VEIKLOS IŠLAIDOS.....	20
4.3.5. MOKESČIAI.....	20
4.3.6. FINANSAVIMAS.....	21
4.4. FINANSINIAI RODIKLIAI.....	22
4.4.1. INVESTICIJŲ FINANSINIAI RODIKLIAI	22
4.4.2. IŠVADA DĖL FINANSINIO GYVYBINGUMO	22
4.4.3. KAPITALO FINANSINIAI RODIKLIAI	22
4.4.4. FINANSINIŲ RODIKLIŲ Palyginimas.....	22
5. EKONOMINĖ ANALIZĖ.....	24

6.	JAUTRUMAS IR RIZIKOS	25
6.1.	JAUTRUMO ANALIZĖ.....	25
6.1.1.	KINTAMŪJŲ NUSTATYMAS.....	25
6.1.2.	TARPUSAVIO PRIKLAUSOMYBĖS ĮVERTINIMAS	26
6.1.3.	ELASTINGUMO ANALIZĖ	26
6.2.	SCENARIJŲ ANALIZĖ.....	26
6.3.	KINTAMŪJŲ TIKIMYBĖS	27
6.4.	RIZIKOS PRIIMTINUMAS	28
6.5.	RIZIKŲ VALDYMAS	29
7.	PROJEKTO VYKDYMO PLANAS	30
7.1.	PROJEKTO TRUKMĖ IR ETAPAI.....	30
7.2.	PROJEKTO VIETA.....	30
7.3.	PROJEKTO KOMANDA.....	30
7.4.	PROJEKTO PRIELAIDOS IR TĘSTINUMAS	32
8.	PRIEDAS - RIZIKOS VEIKSNIAI IR VALDYMO PRIEMONĖS.....	33

SANTRAUKA

Projekto kontekstas. Atsižvelgiant į dvišalius Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Federacijos susitarimus bei su tuo susijusius jau priimtus strateginio lygmens sprendimus projekto veiklų paklausa apibrėžiama kaip Vokietijos ginkluotojų pajėgų brigados dislokavimo poreikiai, o pasiūla - Lietuvos, kaip priimančios šalies, galimybės šiuos poreikius įgyvendinti.

Projekto problema - infrastruktūros ir paslaugų neprieinamumas (trūkumas), siekiant užtikrinti Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikius.

Projekto turinys. Projekto tikslas - padidinti infrastruktūros ir paslaugų prieinamumą, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teritorijoje dislokuotų Vokietijos ginkluotojų pajėgų poreikius. Projekto uždavinys - išvystant infrastruktūrą sukurti bei užtikrinti tinkamas veiklos ir plėtros sąlygas Vilniaus regione dislokuotiems priimančiosios šalies pajėgų vienetams.

Projekto vykdytojas - Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerija.

Projekto galimybės ir alternatyvos.

Rūdninkų kariniame poligone Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikių tenkinti nėra galimybių, nes teritorija nėra urbanizuota, visa infrastruktūra turi būti kuriama naujai pagal Vokietijos išreikštus ir su Lietuva suderintus reikalavimus.

Pažymėtina, kad atsižvelgiant į jau priimtus sprendimus dėl dislokavimo vietos (šio investicijų projekto kontekste - Rūdninkų kariniame poligone), pasiūla geografiniu aspektu yra susiaurinta iki konkrečios vietovės, todėl alternatyvios nuolatinio dislokavimo vietos nėra nagrinėjamos.

Krašto apsaugos ministerijai yra žinomi konkretūs techniniai ir inžineriniai kokybiniai ir kiekybiniai reikalavimai bei parametrai infrastruktūrai, pastatams, inžineriniams statiniams, įrengimams, įrangai ir baldams.

Finansinė analizė. Rengiant investicijų projektą, taikytas 15 metų projekto ataskaitinis laikotarpis, 4,0 % reali finansinė diskonto norma.

Pagrindiniai alternatyvos finansiniai duomenys, EUR:

Lygmuo	Pavadinimas	LTU	DEU	Iš viso
1	Vokietijos brigados nuolatinis dislokavimas	120 146 693,88	1 603 347 736,54	1 723 494 430,43
1.1	Projekto įgyvendinimo veiklos	74 689 060,38	1 098 147 877,70	1 172 836 938,08
1.2	Projekto veiklos palaikymo veiklos	45 457 633,50	505 199 858,85	550 657 492,35

Ekonominė analizė. Atsižvelgiant į tai, kad alternatyvų vertinimui buvo pasirinktas sąnaudų veiksmingumo analizės metodas (vadovaujantis Investicijų projektų rengimo metodikoje nurodyta išlyga), projekto naudos vertinimas (rinkos kainų perskaičiavimas į ekonomines, išorinio poveikio vertinimas bei ekonominių rodiklių analizė) nėra atliekamas.

Jautrumas ir rizikos. Buvo atlikta jautrumo ir scenarijų analizė. Kaip kritiniai kintamieji yra identifikuoti statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai bei investicijų likutinė vertė. Visiems tiesioginiams kintamiesiems apskaičiuoti lūžio taškai, taip pat atliktas rizikos priimtimumo vertinimas, parinkti aktyvūs rizikų valdymo veiksmai, leidžiantys sumažinti rizikų veiksnių pasireiškimo tikimybę/poveikį.

Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projekto rodikliai.

Tolygūs periodiniai viešojo subjekto mokėjimai	GDV	Reali reikšmė	Nominali reikšmė
Maksimalūs Viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai VPSP projekte (su PVM)	1 826 722 533	2 521 909 842	3 285 382 842
Maksimalūs Viešojo subjekto mokėjimai Privačiam subjektui (su PVM)	1 734 209 178	2 417 890 655	3 170 613 360
Prisiimami Viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai PP (su PVM)	92 513 355	104 019 188	114 769 482
Sutarties vertė (be PVM)	1 433 230 726	1 998 256 739	2 620 341 620
Tikėtinas skolos dydis Viešojo subjekto biudžete (be PVM)	926 742 790	994 723 835	1 051 411 181

Vykdomo planas. Numatyta projekto trukmė - dveji metai, 2026 m. - 2027 m. Projekto darbų atlikimo fizinė vieta yra Šalčininkų savivaldybė, Rūdninkų karinis poligonas. Įgyvendinus projekto veiklas, projekto tęstinumą užtikrins KAM bei LK. Be to, atnaujinto ir naujai sukurto nekilnojamojo turto valdymui ir priežiūrai numatoma pasitelkti privatų partnerį viešosios ir privačiosios partnerystės sutarties (valdžios ir privataus sektorių partnerystės) pagrindu.

1.KONTEKSTAS

1.1. PASIŪLA IR PAKLAUSA

Igyvendinant Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (angl. North Atlantic Treaty Organization, toliau - NATO) atgrasymo ir gynybos planus, bei vadovaujantis dvišaliais Lietuvos Respublikos (toliau - LR) ir Vokietijos Federacijos (toliau - DE) susitarimais ir įsipareigojimais, Vokietija sustiprino savo buvimą Lietuvoje, atsiųsdama papildomus pajėgumus, o 2023 m. birželio mėn. paskelbė įsipareigojimą dėl nuolatinio sunkiosios brigados (toliau - Vokietijos brigada) dislokavimo Lietuvoje. 2023 m. gruodžio mėn. LR ir DE gynybos ministrai pasirašė pasirengimo brigados dislokavimui veiksmų planą, kuriame numatyta, kad perdislokavimas vyks palaipsniui, o Vokietijos brigada operacinį pajėgumą turėtų pasiekti iki 2027 m. pabaigos.

Po 2023 m. paskelbto DE įsipareigojimo paaikškėjo, kad esamos ir šiuo metu vystomos priimančiosios šalies paramos (toliau - PŠP) infrastruktūros, skirtos Vokietijos brigados dislokavimui, nepakaks. Todėl Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. XIV-2505 patvirtintoje Krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros programoje (toliau - KASSPP) vieni svarbiausių prioritetinių uždavinių yra kurti sąjungininkių karinių pajėgų judėjimo į LR, jų priėmimo ir treniravimosi sąlygas, įskaitant infrastruktūros Vokietijos brigadai sukūrimą.

Tuo pačiu pažymėtina, kad KASSPP uždaviniuose numatyta:

- **2024-2027 m. bus plėtojama stacionari NATO brigadai skirta infrastruktūra;**
- **2024-2030 m. bus plėtojama LK personalui ir kariniams vienetams rengti skirta poligonų ir karinių vienetų mokymo teritorijų infrastruktūra bei atkuriamas Rūdninkų karinis poligonas;**
- **LK kovinio rengimo ir mokymo infrastruktūra bus pritaikyta nacionaliniams ir PŠP poreikiams, prioritetą teikiant ir Gaižiūnų poligono plėtrai bei Rūdninkų karinio poligono atkūrimui.**

Atsižvelgiant į jau minėtus dvišalius LR ir DE susitarimus bei su tuo susijusius jau priimtus strateginio lygmens sprendimus šio investicijų projekto (toliau - IP) *paklausa apibrėžiama kaip Vokietijos ginkluotojų pajėgų brigados dislokavimo poreikiai, o pasiūla - Lietuvos, kaip priimančios šalies, galimybės šiuos poreikius įgyvendinti.*

Pažymėtina, kad atsižvelgiant į jau priimtus sprendimus dėl dislokavimo vietos (šio IP kontekste - Rūdninkų kariniame poligone), pasiūla geografiniu aspektu yra susiaurinta iki konkrečios vietovės, todėl alternatyvios nuolatinio dislokavimo vietos nėra nagrinėjamos.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją Vokietijos brigados dislokavimui Rūdninkų kariniame poligone buvo identifikuoti poreikiai, kurie atspindėti toliau pateikiamame paveiksle.

Apgyvendinimas
Administravimas ir valdymas
Maitinimas
Sportas ir treniruotės
Medicina
Kultūra
Sandėliavimas
Transportas ir jo priežiūra
Kiti specifiniai poreikiai
Teritorijos ir komunikacijų joje išvystymas
Teritorijos priežiūra
Priešgaisrinė sauga
Dislokavimui reikalingi baldai, įranga ir įrenginiai

Pav.1 Vokietijos brigados nuolatiniam dislokavimui aktualūs poreikiai

Šaltinis: sudaryta autoriaus remiantis KAM pateikta informacija

Kalbant apie pasiūlą pažymėtina, kad nagrinėjamoje teritorijoje, Rūdninkų kariniame poligone, IP rengimo metu aukščiau lentelėje nurodytų poreikių tenkinti nėra galimybių, nes teritorija nėra urbanizuota, visa infrastruktūra yra kuriama naujai, todėl detalesnės pasiūlos analizės atlikti nėra poreikio.

1.2. TEISINĖ ANALIZĖ IR PRIELAIDOS

Svarbiausi IP konteksto teisės aktai:

- KAM Gynybos resursų tarybos (GRT) 2024 m. balandžio 24 d. protokolas Nr. 5KV-17 dėl NATO brigados infrastruktūros vystymo VPSP būdu;
- Lietuvos Respublikos Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono 2022 m. balandžio 14 d. įstatymas Nr.XIV-1015 (toliau - Rūdninkų poligono įstatymas);
- Roadmap Brigade Lithuania (Lietuvos ir Vokietijos pasirengimo brigados dislokavimui veiksmų planas), 2023 m. gruodžio 18 d. Nr. 6SU-79.
- Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro valdymo sričių 2024-2026 metų strateginis veiklos planas (toliau - Veiklos planas);

Pažymėtina, kad Veiklos plane vienas iš prioritetų yra LK ir sąjungininkų pajėgų infrastruktūros vystymas bei karinių poligonų Rūdninkuose, Gaižiūnuose ir Kairiuose įrengimas ir plėtra, todėl šio ir kitų prioritetų dalis siekiamų rezultatų yra tiesiogiai susiję su IP:

- vystyti kitą infrastruktūrą ir įrangą, reikalingą sustiprintam sąjungininkų pajėgų dislokavimui, ir teikti kitą PŠP, kartu sukuriant brigados lygmens infrastruktūrą sąjungininkų pajėgoms;
- plėtoti PŠP skirtos infrastruktūros projektus, prioritetą skiriant NATO brigados infrastruktūrai, Rūdninkų ir kitiems pagrindiniams LK poligonams, ir NATO priešakinių pajėgų (angl. Enhanced Forward Presence, eFP) infrastruktūros projektus;
- siekti Vokietijos vadovaujamų NATO priešakinių pajėgų dislokavimo Lietuvoje ilgalaikio tęstinumo ir NATO Madrido viršūnių susitikime priimtų sprendimų įgyvendinimo;

Šio IP kontekste yra aktualūs žemės sklypai, kuriems priskirtas žemės sklypo naudojimo būdas yra teritorija krašto apsaugos tikslams, sklypų vystymui galioja Rūdninkų poligono įstatymas. Šis įstatymas nustato Rūdninkų karinio poligono teritorijos ribas ir jos suformavimą, žemės, reikalingos poligonui įkurti, paėmimą visuomenės poreikiams, statinių ir įrenginių poligono teritorijoje statybą (įrengimą) (toliau - poligono įkūrimas), taip pat nustato žemės, reikalingos poligonui įkurti, paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, statinių ir įrenginių statybos (įrengimo) poligono teritorijoje reikalavimus ir sudaro teises, finansines ir organizacines sąlygas, reikalingas poligonui įkurti. Pabrėžtina, kad:

- Rūdninkų poligono įstatymu poligono įkūrimas pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos krašto apsaugos srities projektu;
- Rūdninkų poligono įstatymas įgalina KAM ir (ar) kitiems asmenims teisę vykdyti poligono statinių ir įrenginių projektavimo, statybos (įrengimo) ir kitus susijusius darbus poligono teritorijoje. Su Projekto įgyvendinimu susiję sprendimai turi būti priimami per kuo trumpesnius terminus;
- Rūdninkų poligono įstatyme nurodyti valstybinės žemės sklypai ir atskirais žemės sklypais nesuformuota valstybinė žemė, perduodama patikėjimo teise valdyti, naudoti ir ja disponuoti KAM;
- Poligono teritorijoje vykdomiems darbams, susijusiems su statinių ir įrenginių statyba (įrengimu), poligono paruošimu kariniams mokymams ir pratyboms, taip pat karinių mokymų ir pratybų vykdymui netaikomi:
 - Statybos įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai, susiję su visos apimties statinio projekto iki statybos pradžios parengimu, statinio projekto ekspertizės atlikimu (išskyrus ypatinguosius statinius) ir

statybą leidžiančio dokumento gavimu. Šio straipsnio 5 dalyje išvardyti ypatingųjų statinių statybos darbai, kurie gali būti vykdomi poligono teritorijoje neturint statinio projekto ekspertizės akto;

- Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai, susiję su planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimu ir planuojamos ūkinės veiklos atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo;
- Miškų įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyti apribojimai, susiję su statinių ir (ar) įrenginių statyba (įrengimu) miško žemėje ir miško kirtimu;
- Saugomų teritorijų įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyti apribojimai, susiję su statinių statyba, kilnojamųjų objektų ir įrenginių laikymu ir naudojimu, miškų ūkio darbų vykdymu neįšalus gruntui, važiavimu ne keliais savaeigėmis motorinėmis transporto priemonėmis, draustiniuose neleidžiama veikla;
- Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Želdynų įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai gauti leidimą kirsti saugotinus želdinius ir kompensuoti želdinių atkuriamąją vertę;
- galiojančių savivaldybės ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, jeigu jie riboja nustatytą ribų poligono teritorijoje esančių žemės sklypų pertvarkymą ir (ar) suformavimą, poligono statinių ir (ar) įrenginių statybos (įrengimo) galimybes.

Pabrėžtina, kad aukščiau išdėstytos aplinkybės ir išimtys ženkliai paspartina projekto įgyvendinimą bei ilgalaikių, didelės apimties investicijų planavimą.

KAM ir LK, kaip nekilnojamo turto savininkė patikėjimo teise, po projekto įgyvendinimo nenumato jokių nuosavybės teisių pakeitimo.

1.3. PROBLEMATIKA IR TO PRIEŽASTYS

Projekto problema - infrastruktūros ir paslaugų neprieinamumas (trūkumas), siekiant užtikrinti Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikius.

Atsiradimo priežastys - esama infrastruktūra neatitinka Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikių 2024-2040 metams.

2. PROJEKTO TURINYS

2.1. PROJEKTO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Projekto tikslas - padidinti infrastruktūros ir paslaugų prieinamumą, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teritorijoje dislokuotų Vokietijos ginkluotojų pajėgų poreikius.

Projekto uždavinys - išvystant infrastruktūrą sukurti bei užtikrinti tinkamas veiklos ir plėtros sąlygas Vilniaus regione dislokuotiems PŠP vienetais.

2.2. PROJEKTO TIKSLINĖS GRUPĖS IR RIBOS

Projekto tikslinė grupė yra LR dislokuoti DE kariai. Atsižvelgiant į dvišalius LR ir DE susitarimus Lietuva yra įsipareigojusi sudaryti tinkamas nuolatinės sąlygas karių dislokavimui. Tikslinės grupės dydis - 0 karių 2024 metais ir iki 4000 karių 2040 metais.

Apibūdinant šio IP ribas, pažymėtina IP apima tik tuos Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikius, kurie yra įvardinti šio dokumento 1.1. poskyryje. Taip pat šis IP apima ir finansinius lėšų srautus, kurie yra tiesiogiai susiję su numatomos sukurti infrastruktūros eksploatacija (elektros išlaidos, šildymo išlaidos, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo išlaidos, atliekų ir teritorijos tvarkymo išlaidos, telekomunikacijų tinklų išlaidos, infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos ir pan.).

2.3. PROJEKTO ORGANIZACIJA

Lentelėje žemiau pateikiama informacija apie Projekto pareiškėją.

Lentelė 2-1 Informacija apie Projekto pareiškėją

Pavadinimas	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
Teisinė forma	Biudžetinė įstaiga
Identifikavimo kodas	188602751
PVM mokėtojas	LT100001016116
Veiklos vykdymo adresas	Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius
Telefono Nr.	+370 5 2735 570
El. pašto adresas	kam@kam.lt
Darbuotojų skaičius	242
Vadovas	Laurynas Kasčiūnas
Veiklos tikslai	formuoti gynybos politiką, karybos srities standartizacijos politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jų įgyvendinimą;

formuoti tarptautinio bendradarbiavimo gynybos srityje, įskaitant dalyvavimą tarptautinėse karinėse operacijose, ir kibernetinio saugumo srityje politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;

užtikrinti valstybės gynybos, karinių ir kitų krašto apsaugos funkcijų atlikimą taikos ir karo sąlygomis;

formuoti nacionalinio saugumo ir gynybos interesams naudojamų elektroninių ryšių ir informacinių sistemų plėtojimo ir saugumo politiką, įslaptintos informacijos apsaugos politiką, kibernetinio saugumo politiką, valstybės informacinių išteklių saugos politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jų įgyvendinimą

2.4. SAŠAJOS SU KITAIŠ PROJEKTAIS

Rūdninkų karinio miestelio projektas buvo padalintas į du etapus: I etapas yra vystomas rangos būdu, II etapas bus vystomas VPSP būdu. Todėl šis projektas yra tiesiogiai susijęs su I etapu vystoma infrastruktūra ir turės daug tiesioginių sąlyčio taškų. Kadangi karinio miestelio teritorijai yra parengta teritorijos plėtros urbanistinė vizija, kurioje I ir II etapų infrastruktūros apimtys yra aiškiai nurodytos, o sprendiniai parenkami, kad tiktų abiem etapams, todėl galimos rizikos dėl dvigubo finansavimo nenumatomos.

Netiesioginės sąšajos yra su jau vystomais ir planuojamais vystyti kitais KAS infrastruktūros plėtros projektais LR teritorijoje - Gaiziūnų ir Rūdninkų kariniuose poligonuose, bei kituose regionuose.

2.5. PROJEKTO SIEKIAMĖ REZULTATAI

Šio IP veiklos tiesiogiai siejasi su toliau pateikiamais siekiamais rezultatais.

Lentelė 2-2 Projekto loginis pagrindimas

Sprendžiama problema	Rodiklis	Siekiamą reikšmė
Infrastruktūros ir paslaugų neprieinamumas (trūkumas), siekiant užtikrinti Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikius	Kariai, kuriems yra užtikrinta infrastruktūra (nuolatinio dislokavimo sąlygos)	Iki 4000
	Civiliai, užtikrinsiantys karių nuolatinį dislokavimą	Iki 300

Projekto siekiamas rezultatas yra sukurti infrastruktūrą Vokietijos brigados dislokavimui Rūdninkų kariniam poligone atsižvelgiant į pasirašytą LR ir DE pasirašytą Lietuvos ir Vokietijos pasirengimo brigados dislokavimui veiksmų planą.

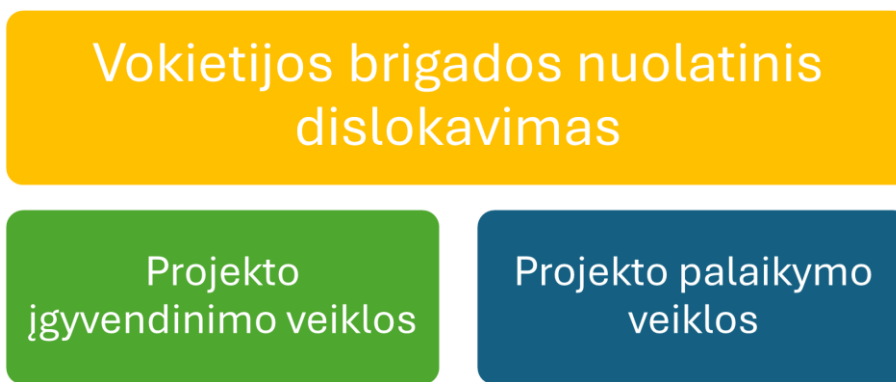
3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS

3.1. ESAMA SITUACIJA

Rūdninkų kariniame poligone Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikių tenkinti nėra galimybių, nes teritorija nėra urbanizuota, visa infrastruktūra turi būti kuriama naujai.

3.2. NUMATOMOS ĮGYVENDINTI VEIKLOS

Atsižvelgiant į identifikuotus poreikius buvo nustatytos tokios planuojamos vykdyti veiklos - žr. toliau pateikiamus paveikslus.

Pav.3-1 Projekto veiklų principinė schema

Šaltinis: sudaryta autoriaus remiantis KAM pateiktais Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikiais

Projekto įgyvendinimo veiklos	Administracinė ir valdymo
	Apygyvendinimo
	Kita
	Kultūros
	Maitinimo
	Medicinos
	Priešgaisrinės saugos
	Sandėliavimo
	Sporto ir treniruočių
	Teritorijos ir komunikacijų joje paruošimo
	Teritorijos priežiūros
	Transporto ir jo priežiūros
	Baldų, įrangos ir įrenginių įrengimo
	Inžinerinių paslaugų
	Projektų valdymo, draudimų, leidimų gavimo, teisinių paslaugų, su infrastruktūros vystymu susijusių mokestinės veiklos

Pav.3-2 Projekto įgyvendinimo veiklų principinė schema

Šaltinis: sudaryta autoriaus remiantis KAM pateiktais Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikiais

Projekto palaikymo veiklos	Karių aptarnavimas
	Komunalinės paslaugos
	Techninė priežiūra
	Valymo paslaugos
	Teritorijos ir žaliųjų zonų priežiūra
	Kitos paslaugos (ryšio, apskaitos, valdymo ir pan.)
	Reinvesticijos
	Finansinės (gautų paskolų palūkanos)

Pav.3-3 Projekto palaikymo veiklų principinė schema

Šaltinis: sudaryta autoriaus remiantis KAM pateiktais Vokietijos brigados nuolatinio dislokavimo poreikiais

3.3. PROJEKTO ALTERNATYVŲ PASIRINKIMO APRAŠYMAS

Kadangi didžiąją dalį planuojamų Projekto biudžeto išlaidų sudaro ilgalaikės investicijos į infrastruktūrą, paslaugos (dėl savo pobūdžio) teikiamos stacionariai ir jos negalima įsigyti rinkoje atsižvelgiant į investicijų projektų rengimo metodikos 3 priede „GALIMŲ VEIKLŲ ĮVERTINIMAS IR PASIRINKIMAS“ pateiktą lentelę, nustatytas investavimo turto tipas yra Pastatai/patalpos.

Atsižvelgiant į tai, kad IP 1 skyriuje įvardintuose aukštesnio strateginio lygmens dokumentais jau yra patvirtinta Vokietijos brigadai reikalingos infrastruktūros sukūrimo konkreti vieta Ruklos ir Rūdinkų poligonuose, bei į tai, kad pagal IP rengimo metodiką yra numatytas atvejis kada skaičiavimais gali būti analizuojama viena alternatyva yra „kai galimos alternatyvos pagal Metodikos reikalavimus jau įvertintos rengiant aukštesnio lygmens planavimo dokumentus, pagrįstas konkretus sprendinys ir esminės analizės prielaidos (techninės galimybės, kainų lygis, ekonominė aplinka, aktualumas ir pan.) nepasikeitė“, tolimesnė alternatyvų analizė nebus atliekama, o naujos infrastruktūros sukūrimas bus laikoma optimalia alternatyva.

Naujai kuriamos infrastruktūros preliminarūs projektiniai sprendiniai schematiškai pateikiami paveiksle žemiau.

Pav.3-4 Preliminarūs Rūdinkų karinio miestelio sprendiniai

Šaltinis: sudaryta autoriaus remiantis KAM duomenimis

Atkreiptinas dėmesys, kad KAM yra žinomi konkretūs techniniai ir inžineriniai kokybiniai ir kiekybiniai reikalavimai bei parametrai infrastruktūrai, pastatams, inžineriniams statiniams, įrengimams, įrangai ir baldams. IP rengimui šie reikalavimai ir parametrai buvo naudoti tokia apimtimi kokia reikalinga įsivertinti pradines investicijas ir veiklos išlaidas, o patys skaičiavimai pateikiami IP skaičiuoklėje.

Atkreiptinas dėmesys, kad IP rengimo etapu nebuvo rengiamas objekto techninis projektas, todėl kiekybinių parametrų reikšmės yra preliminarios.

Pažymėtina, kad formuojant veiklų rinkinius buvo atsižvelgta ir atskirai nustatyti tiek Lietuvos, tiek Vokietijos poreikiai.

3.4. ANALIZĖS METODO PASIRINKIMAS

Remiantis Investicijų projektų rengimo metodika, IP pagrindinis investavimo objektas yra Pastatai/patalpos,

Remiantis Metodikos, 3.4 skyriumi išimtiniais atvejais IP rengimui gali būti racionalu taikyti SVA metodą: „<...> projektams <...> 1. Kuriuose numatyta vykdyti valstybės vidaus ir/ar išorės saugumo stiprinimą (pvz., stiprinant gynybinius pajėgumus arba vidaus saugumą, vykdant sienų apsaugą), nes Lietuva įgyvendina NATO ir/arba Šengeno sutarties reikalavimus bei privalo užtikrinti tam tikras priemones ir infrastruktūrą, kad reikalavimai būtų įgyvendinti. <...>“, alternatyvų palyginimui ir optimalios alternatyvos pasirinkimo pagrindimui pasirinktas naudoti sąnaudų veiksmingumo analizės (SVA) metodas, laikantis efektyvumo principo.

Alternatyvų detalus finansinis įvertinimas ir palyginimas pateikiamas šio investicijų projekto 4 skyriuje, ekonominis įvertinimas ir palyginimas - 5 skyriuje, o rizikos ir jautrumo analizė - 6 skyriuje.

4. FINANSINĖ ANALIZĖ

4.1. PROJEKTO ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

Pasirinktas Projekto finansinės analizės laikotarpis - 15 metų. Toks ataskaitinis laikotarpis nustatytas vadovaujantis Investicinių projektų rengimo metodikos rekomendacijomis ir atitinka turto, kuriam numatoma skirti didžiąją dalį investicijų naudingo tarnavimo laikotarpį.

Projekto ataskaitinio laikotarpio metai skaičiuojami kalendoriniais metais. 2025 metai laikomi nuliniiais metais. Atitinkamai, 2026 metai laikomi pirmais, o 2040 metai - paskutiniais Projekto ataskaitinio laikotarpio metais.

4.2. FINANSINĖ DISKONTO NORMA

Vadovaujantis parengtu Europos Komisijos reglamentu Nr. 480/2014 (reglamento 19 str. 3 d.), grynujų pinigų srautai diskontuojami į dabartinius metus, kaip orientacinį rodiklį, skirtą bendrai su Europos struktūrinių investicijų fondais finansuojamiems viešojo investavimo veiksams, naudojant 4 proc. finansinę diskonto normą (toliau - FDN) realiomis kainomis. Siekiant išlaikyti pažangos lėšų vertinimo tęstinumą bei atsižvelgiant į Lietuvos socialinę-ekonominę aplinką analogiškiems projektams LR taikoma 4 proc. FDN.

Atsižvelgiant į šias reglamentų, metodikų rekomendacijas šio projekto alternatyvų finansinės analizės skaičiavimuose buvo naudojama 4 proc. FDN realiaja išraiška. Taikant realią finansinę diskonto normą, analizė atliekama realiomis kainomis, t. y. prognozuojami pinigų srautai nėra koreguojami dėl infliacijos.

4.3. PROJEKTO LĖŠŲ PINIGŲ SRAUTAI

Atliekant projekto alternatyvų finansinę analizę, nurodomi šie projekto lėšų srautai:

- ▲ investicijų išlaidos;
- ▲ reinvesticijos;
- ▲ investicijų likutinė vertė;
- ▲ veiklos pajamos;
- ▲ veiklos išlaidos;
- ▲ mokesčiai;
- ▲ finansavimas.

4.3.1. INVESTICIJŲ IŠLAIDOS

Žemiau pateikiamos numatomos reikalingos investicijos pasirinktų projekto alternatyvų įgyvendinimui.

Lentelė 4-1 Projekto I alternatyvos išlaidų pasiskirstymas

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Bendrai kaina su PVM, Eur
1	Statybos ir kiti darbai	1 015 830 766,74
2	Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas - įranga, įrengimai, baldai	65 200 254,00
3	Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą (A.1.-A.4.) susijusios paslaugos	46 696 804,35
4	Projekto administravimas ir vykdymas	45 109 113,00
5	Iš viso	1 172 836 938,10

Alternatyvos pradinės investicijos siekia 1.17 mlrd. EUR su PVM. Šios alternatyvos vykdymo metu būtų vykdomos LK funkcijos. Kainos nustatytos pagal 2024 metų balandžio mėnesio SISTELA skaičiavimus vadovaujantis KAM pateiktais kiekiais, analogiškų projektų sąmatas ir KAM informacija. Atkreiptinas dėmesys, kad tikslūs pastatų tūriai yra žinomi KAM, sąmatiniams skaičiavimams buvo naudojamas bendras konkrečios paskirties (pvz. bendrabučių) pastatų tūris, vadovaujantis KAM pateikta informacija. Kainos suderintos su KAM. Detalus investicijų pagrindimas pateikiamas IP skaičiuoklėje, ten pat pateikiant informaciją koks konkretus įkainis taikytas.

4.3.2. INVESTICIJŲ LIKUTINĖ VERTĖ

Likutinė vertė šiame IP skaičiuojama tiesinio nusidėvėjimo metodu.

Likutinė vertė yra apskaičiuojama taip: investicijos į objektą konkrečiais metais / objekto eksploatavimo laikotarpis metais * liekantis naudingas objekto naudojimo laikotarpis metais. Investicijos į objektus apima investicijas į infrastruktūros objektų atnaujinimą. Atliekant skaičiavimus ir nustatant nusidėvėjimo terminus buvo pasiremta 2009 m. birželio 10 d. Nr. 564 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašo patvirtinimo“, kurio metu nustatyta, jog nekilnojamo turto nusidėvėjimui taikoma 60 metų, įranga ir įrenginiai - 25 metų, baldai - 10 metai. Nusidėvėjimo skaičiavimas pateiktas IP skaičiuoklėje.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas konvertuotos investicijų likutinės vertės apskaičiavimas (detalus skaičiavimai yra pateikti prie investicijų projekto pridedamoje IP skaičiuoklėje).

Lentelė 4-2 Projekto investicijų likutinė vertė pagal GDV

Alternatyva	GDV
I Alternatyva	482 134 337

Detali informacija apie atliekamas reinvesticijas ir jų pasiskaidymą yra pateikta IP skaičiuoklėje. Atlikus reinvesticijas bus visiškai pakeičiamas šiuo metu esantis bei projektu

metu įsigytas turtas arba jo dalis, taip pagerinant eksploatuojamos įrangos kokybę bei likutinę ilgalaikio turto vertę. Atsižvelgiant į reinvesticijas perskaičiuojama ir padidinama likutinė ilgalaikio turto vertė, kuri tolygiai bėgant projekto analizės laikotarpiui nusidėvi pagal fiksuotąsias normas.

4.3.3. VEIKLOS PAJAMOS

Projekto veiklos pajamos - pajamos, kurios yra tiesiogiai gaunamos iš vartotojų už prekes ir (arba) paslaugas, kurios sukuriamos įgyvendinant projektą, pavyzdžiui: vartotojų tiesiogiai mokami mokesčiai už naudojimąsi infrastruktūra, žemės ar pastatų pardavimas arba nuoma, mokėjimai už paslaugas ir pan.

Atsižvelgiant į Investicijų projekto specifiką ir planuojamus vykdyti darbus, daroma išvada, kad projektas pajamų negeneruos ir finansinė nauda nebus gaunama.

4.3.4. VEIKLOS IŠLAIDOS

Investicijų projekto veiklos išlaidos - išlaidos, kurios patiriamos eksploatuojant Investicijų projekto įgyvendinimo metu sukurtą turtą viešajai paslaugai teikti. Šio IP veiklos išlaidas sudaro:

- ▲ darbo užmokesčio išlaidos - personalo darbo užmokestis;
- ▲ elektros energijos išlaidos;
- ▲ šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos;
- ▲ infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos;
- ▲ kitos išlaidos;
- ▲ gautų paskolų palūkanos.

Alternatyvų veiklos išlaidos pateikiamos žemiau esančiose suvestinėse lentelėse, detalūs skaičiavimai (kiekiai, kainos ir prielaidos) pateikiami IP skaičiuoklėje.

Lentelė 4-3 Projekto veiklos išlaidos (Eur) pagal I alternatyvą

Nr.	Veiklos išlaidų rūšis	Ataskaitinio laikotarpio metai						
		1	2	3	...	14	15	Iš viso (realiai)
1	Darbo užmokesčio išlaidos			7 187 403		7 187 403	7 187 403	93 436 239
2	Elektros energijos išlaidos			7 761 880		7 761 880	7 761 880	100 904 440
3	Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos			570 044		570 044	570 044	7 410 570
4	Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos			12 914 192		12 914 192	12 914 192	167 884 492
5	Kitos išlaidos			3 784 495		3 784 495	3 784 495	49 198 436
6	Gautų paskolų palūkanos			20 998 292				110 517 327

4.3.5. MOKESČIAI

Projekto mokesčiai yra finansiniai lėšų srautai, kurie atsiranda įgyvendinus projektą bei tiesiogiai įtakoja projekto finansinį gyvybingumą, kadangi nesuplanavus finansavimo šaltinių

mokesčių finansavimui, projekto įgyvendinimas gali būti sustabdytas (neįgyvendinus visų veiklų) dėl finansavimo trūkumo.

Skaičiuojant projekto alternatyvų investicijas, į investicijų sumą buvo įskaičiuotas pirkimo pridėtinės vertės mokestis. Šiuo metu Pareiškėjas nevykdo ekonominės veiklos, todėl negali įtraukti PVM mokesčio į atskaitą ir susigrąžinti jo vėliau, todėl investicijų PVM įtraukiamas į investicijų skaičiavimus, nes yra tinkamas finansuoti. Taikomas standartinis 21 proc. PVM tarifas.

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad numatomoms teikti viešosioms paslaugoms netaikomi muitų ir akcizų mokesčiai, todėl šio investicijų projekto kontekste šie mokesčiai nebuvo numatomi.

4.3.6. FINANSAVIMAS

Investicijų projektui reikalingas projekto finansavimas skirstomas į šias grupes:

▲ finansavimas iš ES struktūrinės paramos ir kitų negrąžintiną paramą teikiančių fondų, organizacijų, investicijų;

▲ viešasis įnašas - viešosios lėšos, kurių kilmė - valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetai bei kiti viešųjų lėšų šaltiniai, tikslingai suplanuoti Investicijų projektui įgyvendinti;

▲ privatus įnašas - privačios kilmės lėšos, kurias galima numatyti IP, kai projekto organizacijoje yra bent vienas privatus subjektas;

▲ kiti šaltiniai - IP įgyvendinimui naudojamos skolintos lėšos.

Alternatyvų įgyvendinimui numatomas finansavimas iš skolintų lėšų (žr. toliau pateikiamą lentelę).

Lentelė 4-4 Projekto finansavimo šaltiniai, Eur

Finansavimo šaltinio pavadinimas	2026	2027
1. Prašomos skirti lėšos	0	0
1.1. ES struktūrinės paramos lėšos	0	0
1.2. LR bendrojo finansavimo lėšos	0	0
1.3. Kito tarptautinio finansavimo lėšos	0	0
1.4. Specialiosios programos lėšos, skirtos padengti netinkamą finansuoti PVM	0	0
2. Viešųjų ir privačiųjų šaltinių lėšos	80 143 868	154 423 519
2.1. Viešosios lėšos (valstybės, savivaldybės biudžetai, kiti viešųjų lėšų šaltiniai)	0	0
2.2. Privačios lėšos (nuosavos, kitos privačios lėšos)	80 143 868	154 423 519
3. Paskolos	320 575 474	617 694 077
3.1. Paskolos	320 575 474	617 694 077
3.2. Paskolų grąžinimai (išskyrus palūkanas)	0	0
Finansavimas, iš viso	400 719 342	772 117 596

Dėl projekto masto ir kompleksškumo daroma prielaida, kad 80 procentų pradinių projekto investicijų reikalingų lėšų bus pasiskolintos, darant prielaidą, kad paskolos grąžinimo terminas yra 10 metų. Lietuvos banko deklaruojama palūkanų norma IP rengimo metu įmonėms skolinantis virš 1 mln. EUR buvo perskaičiuota vadovaujantis Fišerio reiškiniu, todėl į palūkanų skaičiavimus įtraukta 2,4 proc. reikšmė.

4.4. FINANSINIAI RODIKLIAI

4.4.1. INVESTICIJŲ FINANSINIAI RODIKLIAI

Atlikta investicijų, veiklos išlaidų, grynujų pinigų srautų prognozė leidžia apskaičiuoti šių alternatyvų investicijų finansinius rodiklius. Kiekvienai išnagrinėjamai projekto alternatyvai buvo apskaičiuoti tokie investicijų finansiniai rodikliai:

- ▲ investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV (I));
- ▲ investicijų finansinė vidinė gražos norma (FVGN (I));
- ▲ investicijų finansinė modifikuota vidinė gražos norma (FMVGN (I));
- ▲ finansinis naudos ir išlaidų santykis (FNIS).

Investicijų finansiniai rodikliai parodo projekto alternatyvų tikslingumą bei naudą investicijų savininkams (investuotų lėšų savininkams), t. y. parodo, ar jų investuotos lėšos atsipirks ar visgi investicijos bus nuostolingos. Parodoma projekto alternatyvų nauda visų atliktų investicijų atžvilgiu.

Atsižvelgiant į dėl jau priimtus sprendimus apie veiklų alternatyvas bei kitus IP taikomus apribojimus toliau pateikiamos vienintelės projekto alternatyvos investicijų finansinių rodiklių reikšmės neatliekant detalesnės analizės.

Lentelė 4-5 Projekto alternatyvų investicijų finansiniai rodikliai

Alternatyva	FGDV(I)	FVGN(I)	FMVGN(I)	FNIS
I alternatyva	-927 792 638	-5,57%	-3,34%	0,00

4.4.2. IŠVADA DĖL FINANSINIO GYVYBINGUMO

Atlikus finansinio projekto gyvybingumo vertinimą paaiškėjo, kad per visą projekto ataskaitinį laikotarpį Projekto finansinis gyvybingumas bus teigiamas.

4.4.3. KAPITALO FINANSINIAI RODIKLIAI

FGDV rodiklis kapitalui atskleidžia, kokią finansinę naudą per projekto ataskaitinį laikotarpį sukuria infrastruktūros savininko investuotas kapitalas.

Atsižvelgiant į dėl jau priimtus sprendimus apie veiklų alternatyvas bei kitus IP taikomus apribojimus toliau pateikiamos vienintelės projekto alternatyvos kapitalo finansinių rodiklių reikšmės neatliekant detalesnės analizės.

Lentelė 4-6 FGDV(K) ir FVGN(K) rodikliai pagal projekto įgyvendinimo alternatyvas

Alternatyva	FGDV(K)	FVGN(K)	FMVGN(K)
I alternatyva	-1 650 008 707	-16,05%	-6,19%

4.4.4. FINANSINIŲ RODIKLIŲ Palyginimas

Apskaičiavus Investicijų projekto finansinius rodiklius, pateikiami projekto įgyvendinimo alternatyvos rodikliai bei išvados dėl alternatyvų finansinio vertinimo.

Lentelė 4-7 Finansiniai rodikliai pagal projekto įgyvendinimo alternatyvas

Finansinė analizė	I alternatyva	Išvados
FGDV	-927 792 638	Finansinės analizės rodikliai parodo, jog projektas per ataskaitinį projekto laikotarpį neatsipirks, finansinė nauda nebus gauta.
FVGN	-5,57%	
FNIS	0,00	
Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Taip	

Investicijų projekto įgyvendinimas yra finansiškai neatsiperkantis.

5. EKONOMINĖ ANALIZĖ

Atsižvelgiant į tai, kad alternatyvų vertinimui buvo pasirinktas SVA metodas (vadovaujantis Metodikoje nurodyta išlyga), projekto naudos vertinimas (rinkos kainų perskaičiavimas į ekonomines, išorinio poveikio vertinimas bei ekonominių rodiklių analizė) nėra atliekami.

6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS

Šiame skyriuje bus atliktas pasirinktos projekto optimalios alternatyvos rizikos vertinimas (jautrumo, scenarijų, rizikos priimtimumo analizės) bei įvertintos rizikų valdymo priemonės. Rizikos vertinimo tikslas yra įvertinti projekto rizikingumą, išskirti rizikos veiksnius, kurie galėtų labiausiai paveikti projekto rezultatus ir rodiklius.

Jautrumo analizės metu bus išskirti kritiniai kintamieji, kurie daro didžiausią įtaką projekto optimalios alternatyvos rodikliams. Scenarijų analizės metu bus apžvelgti 5 pasirinktos projekto optimalios alternatyvos įgyvendinimo scenarijai (pesimistinis, mažiau pesimistinis, realus, mažiau optimistinis, optimistinis) bei apskaičiuoti šių scenarijų finansiniai, ekonominiai rodikliai. Rizikos priimtimumo analizės (Monte Carlo analizės su 5000 simuliacijų) metu įvertintos galimybės pasiekti iš anksto užsibrėžtas projekto optimalios alternatyvos finansinių, ekonominių rodiklių vertes bei apskaičiuotos labiausiai tikėtinos FGDV(I), FVGN(I), EGDV ir EVGN rodiklių reikšmės. Taip pat buvo įvertintos pagrindinių projekto rizikos rūšių pasireiškimo galimybės, bei jų valdymo priemonės. Parinkti aktyvūs rizikų valdymo veiksmai, kurie leidžia dar labiau sumažinti rizikų pasireiškimo tikimybę bei poveikį.

6.1. JAUTRUMO ANALIZĖ

6.1.1. KINTAMŲJŲ NUSTATYMAS

Kintamųjų nustatymas, tarpusavio priklausomybės įvertinimas ir elastingumo analizė atlikti taikant standartines skaičiuoklės prielaidas ir vadovaujantis Investicinių projektų rengimo metodikos rekomendacijomis.

Skaičiuoklėje automatiniu būdu atlikus visų tiesioginių kintamųjų, kuriems yra suteikta finansinė išraiška, elastingumo analizę, nustatytas vienas kritinis kintamasis - bendra socialinės-ekonominės naudos komponentų finansinė išraiška - įtakojančias iš karto du ekonominio poveikio rodiklius: ekonominę grynąją dabartinę vertę (toliau - EGDV) ir ekonominę vidinę grąžos normą (toliau - EVGN).

Atsižvelgiant į tai, kad ekonominė nauda šiame IP aukščiau įvardintais ekonominiais rodikliais (EGDV ir EVGN) nėra matuojama tolimesnė jautrumo analizė atliekama ribota apimtimi, tik pateikiant esminius rodiklius ir išvadas.

Toliau lentelėje pateikiamas visų tiesioginių kintamųjų, kuriems yra suteikta finansinė išraiška, ir jų lūžio taškų sąrašas.

Lentelė 6-1 Alternatyvos kintamieji

Eil. Nr.	Kintamasis (tiesioginis)
1.	Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas
3.	Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą (A.1.-A.4.) susijusios paslaugos
4.	Kitos paslaugos ir išlaidos
5.	Reinvesticijos
6.	Investicijų likutinė vertė

6.1.2. TARPUSAVIO PRIKLAUSOMYBĖS ĮVERTINIMAS

Nustatyta, kad tarp identifikuotų alternatyvos kintamųjų, tarpusavyje priklausomų kintamųjų nėra.

6.1.3. ELASTINGUMO ANALIZĖ

Elastingumo analizė parodo, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas daro įtaką analizuojamo Investicijų projekto rezultatams. Alternatyvos kintamųjų elastingumo analizė pateikiama lentelėje žemiau.

Lentelė 6-2 Alternatyvos kintamųjų elastingumo analizė

Kintamojo pokytis	Įtaka Sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodikliui			
	FGDV			
	-1 proc.	1 proc.	-1 proc.	1 proc.
Finansinė diskonto norma	0,11%	-0,11%	-0,44%	0,44%
Socialinė diskonto norma				
Nekilnojamasis turtas				
Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	1,03%	-1,03%	-1,03%	1,03%
Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	0,06%	-0,06%	-0,06%	0,06%
Projektavimas	0,05%	-0,05%	-0,05%	0,05%
Projekto administravimas	0,05%	-0,05%	-0,05%	0,05%
Kitos paslaugos ir išlaidos	-	-	-	-
Reinvesticijos	0,01%	-0,01%	-0,01%	0,01%
Investicijų likutinė vertė	-0,52%	0,52%	0,52%	-0,52%

6.2. SCENARIJŲ ANALIZĖ

Scenarijų analizės metu yra analizuojami tokie 5 pasirinktos projekto optimalios alternatyvos įgyvendinimo scenarijai:

- ▲ pesimistinis;

- ▲ mažiaus pesimistinis;
- ▲ realus;
- ▲ mažiau optimistinis;
- ▲ optimistinis.

Scenarijams taikytos prielaidos yra pateiktos žemiau esančioje lentelėje. Labiausiai tikėtina kintamojo reikšmė yra prilyginta 100 proc. Atitinkamai mažesnė už 100 proc. reikšmė rodo tiesioginio kintamojo pokyčius į mažesnę pusę, o didesnė - į didesnę pusę kiekvieno scenarijaus atveju.

Lentelė 6-3 Alternatyvos lūžio taškų GDV

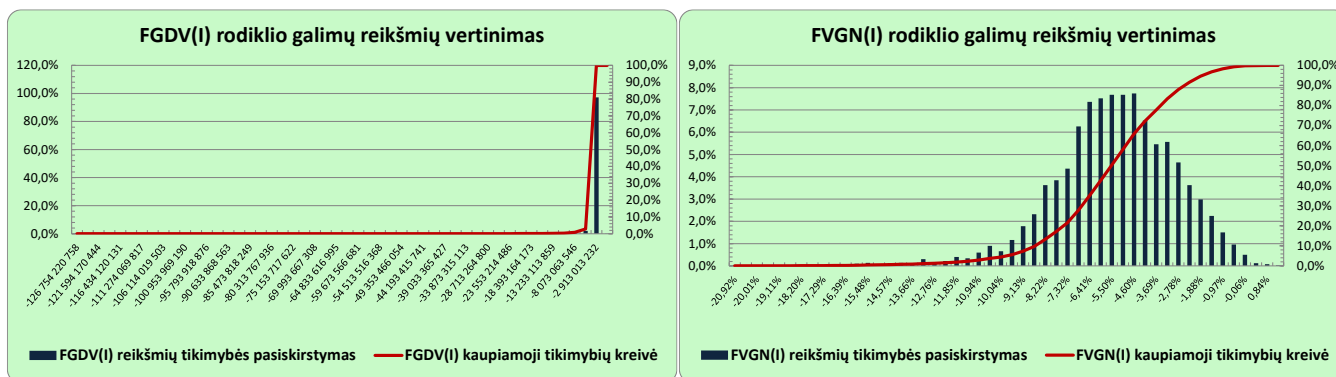
Finansinis (ekonominis) rodiklis ir jo reikšmė / Scenarijaus pavadinimas	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms - FGDV(I)	-1 400 807 962	-1 116 998 766	-927 792 638	-738 586 501	-454 777 306
Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms - FVGN(I)	-10,42%	-7,43%	-5,57%	-3,74%	-0,96%
Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms - FMVGN(I)	-6,74%	-4,68%	-3,34%	-1,99%	0,11%
Sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodiklis	53948,14	35848,36	26798,48	19394,02	10508,67

Atsižvelgiant į tai, kad projektas pajamų negeneruos ir finansinė nauda nebus gaunama, finansinių rodiklių reikšmės visais scenarijais įgyja neigiamas reikšmes.

6.3. KINTAMŲJŲ TIKIMYBĖS

Jautrumo ir scenarijų analizių metu buvo įvertintas tiesioginis pasirinktų kintamųjų poveikis finansiniams ir ekonominiams rodikliams, tačiau nebuvo atsižvelgiama į kintamųjų reikšmių pasireiškimo tikimybes, kad kintamasis būtent tokia apimtimi gali paveikti alternatyvos rodiklius tikrovėje. Kintamojo reikšmės keitimas sąlyginiu procentiniu dydžiu nereiškia tikimybės, kad kintamasis pasikeis būtent tokiu dydžiu.

Toliau vertinant riziką kiekvienam kintamajam nustatomas tikimybių skirstinys, t. y. galimų kintamojo reikšmių ir kiekvienos reikšmės tikimybės sąrašas. Šio IP optimalios alternatyvos kintamųjų tikimybių skirstiniai buvo pasirinkti vadovaujantis IP skaičiuokle.

Pav. 6-1 Finansinių rodiklių tikimybių pasiskirstymas

Kaip matyti iš tikimybių pasiskirstymo grafikų, tikimybės pasiskirsčiusios ne pagal normalųjį skirstinį. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad projektas optimalios alternatyvos atveju yra ekonomiškai naudingas, yra maža tikimybė, jog Investicijų projekto įgyvendinimo ekonominiai rodikliai gali pasiekti neigiamas reikšmes.

6.4. RIZIKOS PRIIMTINUMAS

Rizikos priimtumas buvo įvertintas atliekant Monte Carlo analizę (pagal CPVA parengtoje investicijų projektų rengimo skaičiuoklėje nurodytus rizikos priimtumo vertinimo principus). Rizikos priimtumo analizės metu buvo atlikta 5000 simuliacijų, kurių metu buvo imamos (simuliuojamos) atsitiktinės kritinių (tiesioginių) kintamųjų reikšmės iš apibrėžto intervalo (skirstinio) ir apskaičiuojamos projekto finansinių ir ekonominių rodiklių reikšmės.

Atsižvelgiant į projekto pobūdį, buvo pasirinktos tokios finansinės analizės metu gautos projekto alternatyvos finansinių rodiklių vertės:

- ▲ investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV (I)) - -927 792 638 Eur;
- ▲ investicijų finansinė vidinė gražos norma (FVGN (I)) - -5,6% proc.;
- ▲ Sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodiklis - 26798.

Rizikos priimtumo analizės rezultatai yra pateikiami žemiau esančioje lentelėje. Atlikta Monte Carlo analizė parodė, kad pasirinktos alternatyvos įgyvendinimas bus finansiškai nuostolingas.

Lentelė 6-4 Alternatyvos lūžio taškų GDV

Rodiklis	Nurodykite pageidaujamą (minimaliai priimtina) rodiklio reikšmę	Tikimybė, kad Jūsų nurodyta reikšmė bus pasiekta	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė
FGDV(I)	-927 792 638	34,6%	-1 623 000 654
FVGN(I)	-5,6%	58,4%	-4,4%
Sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodiklis	26798	0,0%	-2 305 219,47

6.5. RIZIKŲ VALDYMAS

Nustačius pagrindines rizikų rūšis būtina įvertinti jų pasireiškimo galimybes bei valdymo priemones. Rengiant IP buvo parinktos rizikos valdymo priemonės šioms rizikų grupėms (detali informacija pateikiama IP priedu):

- Projektavimo (planavimo) kokybės rizika;
- Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika;
- Įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizika;
- Įsigyjamų (pagaminamų) įrangos, įrenginių ir sukuriamų produktų ar kito turto kokybės rizika;
- Nepakankamo finansavimo rizika;
- Rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių) tinkamumo rizika;
- Paklausos rinkai pateikiamiems produktams (paslaugoms, prekėms) rizika;
- Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizika;
- Siūlomi nacionalinių teisės aktų pakeitimai gali būti nepriimti, dėl ko šiuo metu planuojami procesai gali prarasti aktualumą.

7. PROJEKTO VYKDYMO PLANAS

7.1. PROJEKTO TRUKMĖ IR ETAPAI

Projekto trukmė planuojama pagal vykdomų veiklų kompleksiskumą.

Projektas bus įgyvendinamas vienu etapu. Preliminari pradžia 2026 m. sausio 1 d., pabaiga 2027 m. gruodžio 31 d, trukmė - 24 mėnesiai.

Pareiškėjas turi patirties vykdant panašius projektus, tad rengdamasis Projekto užduotims, funkcijoms, veikloms, jas atliekant remsis praktine panašių projektų įgyvendinimo patirtimi.

7.2. PROJEKTO VIETA

Projekto vykdymo vieta bus Rūdninkų karinis poligonas, Šalčininkų rajone.

7.3. PROJEKTO KOMANDA

Sėkmingam Projekto įgyvendinimui bus numatyta Projekto administravimo komanda, kurioje dalyvaus didelę patirtį įgyvendinant panašius projektus ir aukštą kvalifikaciją turintys darbuotojai. Projekto administravimo komandą sudarys:

- ▲ projekto vadovas;
- ▲ projekto finansininkas;
- ▲ veiklos specialistai.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas kiekvieno projekto komandos nario funkcijos ir atsakomybės projekte:

Lentelė 7-1 Projekto komandos funkcijos ir atsakomybės

Projekto komanda	Funkcijos ir atsakomybės
Projekto vadovas	<ul style="list-style-type: none"> ▲ Organizuoja Projekto įgyvendinimo darbo grupės veiklą; ▲ Formuluoja tikslus ir užduotis - nustato, ką reikia atlikti (kokybiniu ir kiekybiniu požiūriu); ▲ Laiku ir tinkamai rengia bei teikia įgyvendinančiajai institucijai visas reikiamas Projekto įgyvendinimo ataskaitas ir informaciją apie Projekto įgyvendinimo eigą, mokėjimo prašymus; ▲ Šalina mokėjimo prašymų, Projekto įgyvendinimo ataskaitų trūkumus, informuoja įgyvendinančiąją instituciją apie visus pakeitimus, susijusius su Projekto įgyvendinimu ir Sutartimi;

Projekto komanda	Funkcijos ir atsakomybės
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Įvertina pasiektus veiklos rezultatus, darbo procesą; ▶ Pagal kompetenciją atstovauja Projektui renginiuose; ▶ Sudaro sąlygas Projektą prižiūrintiems asmenims susipažinti su dokumentais, susijusiais su Projekto ir Sutarties vykdymu, bendradarbiauja su kitomis suinteresuotomis institucijomis; ▶ Organizuoja Projekto komunikacijos procesą ir priemones - vidinių Projekto organizavimo ir komunikavimo darbų atlikimą; ▶ Įstatymų nustatyta tvarka saugoja projekto dokumentaciją; ▶ Atlieka kitus su Projekto veikla susijusias funkcijas.
Projekto finansininkas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Atsako už skaidrų, sąžiningą ir teisingą Projekto išlaidų apskaitos vykdymą, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus; ▶ Ruošia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka; ▶ Užtikrina, kad su Projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų lengvai atskiriami nuo kitų, įprastinių Administracijos operacijų, ir su kitais Administracijos vykdomais Projektais susijusių operacijų; ▶ Užtikrina visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitos registrus, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui; ▶ Atsako už Projekto finansinių operacijų vykdymą, Projekto išlaidas patvirtinančių dokumentų kontrolę; ▶ Teikia duomenis ir informaciją rengiant su Projektu susijusius dokumentus ir užtikrina atsekamumą; ▶ Pasibaigus projekto įgyvendinimo laikui, perduoda Projekto finansinius dokumentus archyvavimui/saugojimui teisės aktų numatyta tvarka. ▶ Atlieka kitus su Projekto veikla susijusius darbus.
Veiklos specialistai	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Koordinuoja ir kontroliuoja, kaip vykdomos sutartys, sudarytos tarp Partnerių ir Projekto paslaugų teikėjų; ▶ Vykdo Partnerių organizacijų viešuosius pirkimus; ▶ Tikrina ir prižiūri Partnerių organizacijų Paslaugų teikėjų ir Rangovų darbą; ▶ Dalyvauja rengiant Projekto tarpines ir galutines ataskaitas, mokėjimo prašymus ir kitus dokumentus; ▶ Užtikrina, kad nustatytais terminais būtų teikiama informacija tarpinių mokėjimų prašymų, Projekto įgyvendinimo ataskaitų bei kitų reikalingų dokumentų paruošimui; ▶ Užtikrina, kad laiku ir tinkamai būtų pateiktos visos reikiamos Projekto įgyvendinimo ataskaitos, informacija apie Projekto įgyvendinimo eigą bei informaciją pagrindžiantys dokumentai;

Projekto komanda	Funkcijos ir atsakomybės
	<ul style="list-style-type: none">▶ Renka ir saugo visą su projekto įgyvendinimu susijusią medžiagą ir dokumentus;▶ Užtikrina, kad Projekto įgyvendinimo metu būtų tinkamai ir laiku vykdomos Projekto veiklos;▶ Dalyvauja Projekto įgyvendinimo darbo grupėse;▶ Vykdo kitas su Projektu susijusias veiklas.

7.4. PROJEKTO PRIELAIDOS IR TĘSTINUMAS

Už Projekto fizinį ir veiklos rezultatų tęstinumą bus atsakingas Pareiškėjas. Projektas bus įgyvendinamas VPSP būdu, jo įgyvendinimo metu nebus keičiama jo paskirtis. Pareiškėjas įsipareigoja užtikrinti Projekto rezultatams palaikyti ir veiklai vykdyti būtina finansavimą iš savo lėšų, atitinkamai paskirstydamas turimas lėšas, o trūkstant lėšų - imdamasis visų būtinų ir prieinamų priemonių investicijų apimčiai didinti.

8. PRIEDAS - RIZIKOS VEIKSNIAI IR VALDYMO PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaškinimas	Valdymo priemonės
1.	Projektavimo (planavimo) kokybės rizika	<p>Projekto tikslai ir suplanuoti rezultatai neišsprendžia problemos, dėl kurios inicijuojamas projektas.</p> <p>Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės projektavimo (planavimo) metu.</p> <p>Viešasis sektorius projektavimo etape pakeičia nustatytus reikalavimus infrastruktūrai (įskaitant neesminius pakeitimus).</p> <p>Kyla ginčai dėl projektavimui reikalingų dokumentų kokybės bei turinio.</p>	<p>Netinkamai suformuluota projekto problematika, tikslai ir siekiamas rezultatas.</p> <p>Nuo Projekto vykdytojo nepriklausomos aplinkybės, dėl kurių gali nukentėti pasiruošimas pagrindiniams diegimo darbams.</p> <p>Esami reikalavimai projektui ir jo komponentėms nepakankami ir/arba netinkamai suformuluoti.</p> <p>Nesilaikoma kokybės valdymo bei komunikacijos valdymo plano, nepakankama komunikacija tarp komandos narių ir paslaugų teikėjų.</p>	<p>Aiškus problemos formulavimas, griežtas teisės aktų ir metodinių rekomendacijų laikymasis siekiant detalizuoti problemą sprendžiančius tikslus bei uždavinius.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus.</p> <p>Detali galimybių analizė ir sprendimų priėmimas laiku.</p> <p>Komunikacijos, kokybės ir pokyčių valdymo plano bei rizikos valdymo metodikos parengimas, patvirtinimas ir griežtas šios tvarkos laikymasis, komunikacijos tarp šalių užtikrinimas, šalių lūkesčių bei poreikių išankstinis identifikavimas.</p>
2.	Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika	<p>Privatus subjektas neužtikrina rangos darbų kokybės dėl informacijos apie objekto būklę neprieinamumo.</p> <p>Privatus subjektas neužtikrina rangos darbų kokybės disponuodamas visa informacija apie perduodamo objekto būklę.</p> <p>Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl</p>	<p>Nepriimti sprendimai ir / ar menkas informacijos apie Projekto objektą pateikimas rangovui.</p> <p>Neatliekama rangovų veiklos stebėseną ir sutarčių su rangovais valdymas, neužtikrinamas sutarties sąlygų, susijusių su rangovu, laikymasis.</p> <p>Esami reikalavimai projektui ir jo komponentėms</p>	<p>Komunikacijos, kokybės ir pokyčių valdymo plano bei rizikos valdymo metodikos parengimas, patvirtinimas ir griežtas šios tvarkos laikymasis, komunikacijos tarp šalių užtikrinimas, šalių lūkesčių bei poreikių išankstinis identifikavimas.</p> <p>Sutarties sąlygos, užtikrinančios sankcijas</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paiškinimas	Valdymo priemonės
		<p>technologinių procesų organizavimo.</p> <p>Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl teisės aktais nustatytų kokybės reikalavimų pasikeitimo rangos darbų vykdymo metu.</p> <p>Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių.</p> <p>Viešas sektorius rangos darbų vykdymo etape pakeičia reikalavimus rangos darbų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus).</p> <p>Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl technologinių išteklių tinkamumo ir pakankamumo.</p> <p>Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl žaliavų, medžiagų ir mechanizmų prieinamumo ir kokybės.</p> <p>Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl subrangovų veiksmų ar neveikimo.</p> <p>Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės rangos darbų vykdymo metu.</p>	<p>nepakankami ir / arba netinkamai suformuluoti.</p> <p>Sudėtingos, keitimo procedūrų neapimančios sutarties sąlygos.</p> <p>Žmogiškųjų išteklių stoka projekto koordinavime bei valdyme.</p> <p>Projekte numatomiems sukurti sprendimams suplanuota netinkama ir/arba nepakankama technologinių išteklių bazė.</p> <p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nepakankamai detalizuoti žaliavų, medžiagų ir mechanizmų prieinamumo ir kokybės reikalavimai.</p> <p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nepakankami reikalavimai bendradarbiavimui su subrangovais.</p> <p>Nuo Projekto vykdytojo nepriklausomos aplinkybės, dėl kurių gali nukentėti darbai.</p>	<p>rangovui dėl netinkamo sutarties vykdymo bei griežta sutarties kontrolė vykdymo etape, bendradarbiavimas, koordinavimas, sutarties valdymas.</p> <p>Keitimo procedūrų aiškus apibrėžimas sutartyse su rangovais, išdėstant, kad teisės aktų pasikeitimų atveju bus priimti apimtį įtakoiantys sprendimai ir pan.</p> <p>Iš anksto numatytas ir įgyvendinamas personalo sprendimas - atrinktas ir priimtas kvalifikuotas bei patirtį turintis personalas.</p> <p>Nuoseklus bei pagrįstas reikalingų technologinių išteklių įvertinimas, analizė, prognozavimas.</p> <p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje detalizuoti žaliavų, medžiagų ir mechanizmų prieinamumo ir kokybės reikalavimai.</p> <p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nustatyti aiškius reikalavimus bendradarbiavimui su subrangovais.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus.</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paiškinimas	Valdymo priemonės
3.	Išsigjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizika	<p>Paslaugų teikimo kokybė neužtikrinama dėl subrangovų veiksmų ar neveikimo.</p> <p>Paslaugų teikimo kokybė neužtikrinama dėl technologinių procesų organizavimo.</p> <p>Viešasis sektorius paslaugų teikimo metu pakeičia nustatytus reikalavimus (įskaitant neesminius pakeitimus).</p> <p>Paslaugų teikimo kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių kokybės ir prieinamumo.</p> <p>Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės (paslaugų teikimo metu).</p>	<p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nepakankami reikalavimai bendradarbiavimui su subrangovais.</p> <p>Projekte numatomiems sukurti sprendimams suplanuota netinkama ir/arba nepakankama technologinių išteklių bazė.</p> <p>Žmogiškųjų išteklių stoka, arba nekompetencija projekto koordinavime bei valdyme.</p> <p>Nuo Projekto vykdytojo nepriklausomos aplinkybės, dėl kurių gali nukentėti darbai.</p>	<p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nustatyti aiškūs reikalavimus bendradarbiavimui su subrangovais.</p> <p>Nuoseklus bei pagrįstas reikalingų technologinių išteklių įvertinimas, analizė, prognozavimas projekto pradžioje ir pokyčių vertinimas bei valdymas projekto eigoje.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus, dalyvavimas bendravime bei bendradarbiavime su kitomis institucijomis, galinčiomis savo sprendimais įtakoti Projektą. Geriausio sprendimo su tokiomis institucijomis paieška.</p> <p>Iš anksto numatytas ir įgyvendinamas personalo sprendimas - atrinktas ir priimtas kvalifikuotas bei patirtį turintis personalas.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus.</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaškinimas	Valdymo priemonės
4.	<p>Įsigyjamų (pagaminamų) įrangos, įrenginių ir sukuriamų produktų ar kito turto kokybės rizika</p>	<p>Sukeliama žala aplinkai, kuriant įrangą, įrenginius ar kitą ilgalaikį turtą.</p> <p>Įrangos, įrenginių ar kito turto sukūrimo kokybė neužtikrinama dėl subrangovų veiksmų.</p> <p>Viešasis sektorius įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto gamybos ir tiekimo metu pakeičia reikalavimus jų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus).</p> <p>Įrangos, įrenginių ar kito ilgalaikio turto kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių.</p> <p>Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės kuriant įrangą, įrenginius ar kitą ilgalaikį turtą.</p> <p>Reikalavimai įrangai, įrenginiui ar kitam ilgalaikiam turtui pakeičiami privataus subjekto iniciatyva ir/arba reikalavimu.</p>	<p>Įsigyjamas žala aplinkai keliantis ilgalaikis turtas.</p> <p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nepakankami reikalavimai bendradarbiavimui su subrangovais.</p> <p>Žmogiškųjų išteklių stoka, arba nekompetencija projekto koordinavime bei valdyme, sutarčių įgyvendinime.</p> <p>Neatliekama rangovų veiklos stebėseną ir sutarčių su rangovais valdymas, neužtikrinamas sutarties sąlygų, susijusių su rangovu, laikymasis.</p> <p>Projekte numatomiems sukurti sprendimams suplanuota netinkama ir/arba nepakankama technologinių išteklių bazė.</p>	<p>Žaliųjų pirkimų įgyvendinimas, kitų reikalavimų, susijusių su aplinkosauga išskėlimas ilgalaikio turto viešojo pirkimo metu.</p> <p>Pirkimo dokumentuose/sutartyje nustatyti aiškius reikalavimus bendradarbiavimui su subrangovais.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus, dalyvavimas bendravime bei bendradarbiavime su kitomis institucijomis, galinčiomis savo sprendimais įtakoti Projektą. Geriausio sprendimo su tokiomis institucijomis paieška.</p> <p>Iš anksto numatytas ir įgyvendinamas personalo sprendimas - atrinktas ir priimtas kvalifikuotas bei patirtį turintis personalas. Pirkimo dokumentuose išskelti reikalavimai tiekėjo siūlomiesiems specialistams.</p> <p>Sutarties sąlygos, užtikrinančios sankcijas rangovui dėl netinkamo sutarties vykdymo bei griežta sutarties kontrolė vykdymo etape, bendradarbiavimas,</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaškinimas	Valdymo priemonės
				<p>koordinavimas, sutarties valdymas.</p> <p>Nuoseklus bei pagrįstas reikalingų technologinių išteklių įvertinimas, analizė, prognozavimas projekto pradžioje ir pokyčių vertinimas bei valdymas projekto eigoje.</p>
5.	Nepakankamo finansavimo rizika	<p>Finansavimo poreikis pasikeičia dėl padidėjusių investicijų išlaidų.</p> <p>Finansavimo poreikis pasikeičia dėl pridėtinės vertės mokesčio tarifo pasikeitimo.</p> <p>Finansavimo poreikis pasikeičia dėl bet kurio mokesčio išskyrus pridėtinės vertės mokesčių ar rinkliavos tarifo pasikeitimo.</p> <p>Finansavimo poreikis pasikeičia dėl finansinių instrumentų forma teikiamo finansavimo sumos pasikeitimo.</p> <p>Finansavimo poreikis pasikeičia dėl valstybės pagalbos teikimo taisyklių pažeidimo.</p> <p>Finansavimo poreikis pasikeičia dėl subrangovų veiksmų ar neveikimo.</p>	<p>Netinkamai suplanuotas biudžetas.</p> <p>Perkant prekes/paslaugas, planuojant pirkimus neįvertintos galimos PVM išlaidos.</p> <p>Netinkamos mokėjimo sąlygos, susijusios su mokėtinų tiekėjams sumų mokesčiais/tarifais (išskyrus PVM) pirkimo dokumentuose bei sutartyse.</p> <p>Nuo Projekto vykdytojo nepriklausomos aplinkybės, dėl kurių gali nukentėti darbai.</p>	<p>Investicijų vertės didėjimo rizika mažinama tiksliai įvertinant planuojamų prekių ir paslaugų rinkos kainas ir sudarant pagrįstą, realų, suplanuotą Projekto biudžetą.</p> <p>Paslaugų pirkimas bus vykdomas vadovaujantis viešųjų pirkimų įstatymu. Su tiekėjais bus pasirašomos sutartys, kuriose numatomas sutarties kainos fiksavimas visam Projekto įgyvendinimo laikotarpiui.</p> <p>Kokybiški pirkimo dokumentai, nediskriminuojančios konkurso sąlygos, pagal teisės aktus atliekamos pirkimo procedūros.</p> <p>Aukštos kvalifikacijos specialistų paskyrimas administruoti ir vykdyti Projektą.</p> <p>Detali techninė specifikacija. Institucijų atsakingų asmenų įtraukimas į Projekto priežiūros ir darbo grupes.</p> <p>Detalios, aiškios, nedviprasmiškos mokėjimo sąlygos, susijusios su mokėtinų tiekėjams sumų</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paiškinimas	Valdymo priemonės
				<p>mokesčiais/tarifais (išskyrus PVM) pirkimo dokumentuose bei sutartyse.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus.</p>
6.	Rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių) tinkamumo rizika	<p>Vėluojama pradėti teikti paslaugas, prekes ar produktus.</p> <p>Viešasis sektorius pakeičia nustatytus kokybės reikalavimus pasibaigus investavimo procesui.</p> <p>Žmogiškųjų išteklių kvalifikacija ir kompetencija nėra tinkama.</p> <p>Naudojamos netinkamos technologijos.</p> <p>Naudojamos netinkamos žaliavos ir medžiagos.</p> <p>Nustatomi nauji reikalavimai pasibaigus investavimo procesui.</p> <p>Infrastruktūra visiškai ar iš dalies nėra tinkama teikti sutarties nuostatas atitinkančias paslaugas, prekes ar produktus.</p> <p>Turtas, naudojamas teikti paslaugas, tiekti prekes ar gaminti produktus paimamas (ekspropriacija, nacionalizacija, kt.) visuomenės poreikiams.</p>	<p>Perkant prekes/paslaugas, planuojant pirkimus neįvertinti vėlavimai, ar su jais susijusios sankcijos, ar priežastys, galinčios įtakoti vėlavimus.</p> <p>Žmogiškųjų išteklių stoka arba nekompetencija projekto koordinavime bei valdyme, sutarčių įgyvendinime.</p> <p>Projekte numatomiems sukurti sprendimams suplanuota netinkama ir/arba nepakankama technologinių išteklių bazė.</p>	<p>Perkant prekes/paslaugas, planuojant pirkimus įvertinti vėlavimai, su jais susijusio sankcijos, visos įmanomos priežastys, galinčios įtakoti vėlavimus, apsvaistytos valdymo priemonės, vykdoma intensyvi komunikacija, sprendimų priėmimas laiku.</p> <p>Nuolatinė esamos situacijos stebėseną, bendradarbiavimas su įgyvendinančiąja institucija ir kitomis organizacijomis, griežtas komunikacijos taisyklių laikymasis bei veikimas pagal teisės aktų reikalavimus, dalyvavimas bendravime bei bendradarbiavime su kitomis institucijomis, galinčiomis savo sprendimais įtakoti Projektą. Geriausio sprendimo su tokiomis institucijomis paieška.</p> <p>Iš anksto numatytas ir įgyvendinamas personalo sprendimas - atrinktas ir</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaškinimas	Valdymo priemonės
				<p>priimtas kvalifikuotas bei patirtį turintis personalas. Pirkimo dokumentuose išskelti reikalavimai tiekėjo siūlomoms specialistams.</p> <p>Nuoseklus bei pagrįstas reikalingų technologinių išteklių įvertinimas, analizė, prognozavimas projekto pradžioje ir pokyčių vertinimas bei valdymas projekto eigoje.</p>
7.	<p>Paklausos rinkai pateikiamiems produktams (paslaugoms, prekėms) rizika</p>	<p>Pasikeičia vartotojų nuomonė apie teikiamas paslaugas, prekes ar produktus.</p> <p>Senėja technologijos.</p>	<p>Nepakankama komunikacija su vartotojais /nepakankamas viešinimas.</p> <p>Perkant technologijas, planuojant pirkimus neįvertinti technologijų pokyčiai (pvz. galimas naujų programinės įrangos versijų atsiradimas).</p>	<p>Nuoseklus bei pagrįstas reikalingų viešinimo priemonių, paslaugų gavėjų įsitraukimo į Projekto veiklas įvertinimas, analizė, prognozavimas projekto pradžioje ir pokyčių vertinimas bei valdymas projekto eigoje.</p> <p>Aiškus reikalavimų technologijoms detalizavimas, derinimas su atsakingomis institucijomis bei technologijų pokyčių įvertinimas planuojant pirkimus.</p>
8.	<p>Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizika</p>	<p>Nukrypstama nuo infrastruktūros būklės palaikymo plano.</p> <p>Netiksliai suplanuotos infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos.</p> <p>Informacijos trūkumas apie turto naudojimą per ataskaitinį laikotarpį.</p>	<p>Planuojant infrastruktūros būklės palaikymą vadovaujamosi bendromis nuostatomis nesigilinant į Projekto sprendimus.</p>	<p>Planuojant infrastruktūros būklės palaikymą detaliam įvertinant Projekto sprendimus.</p> <p>Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis sprendimų palaikymo lėšų trūkumui padengti.</p>
9.	<p>Siūlomi nacionalinių teisės aktų pakeitimai gali būti nepriimti, dėl ko šiuo metu planuojami procesai</p>	<p>Neparengiami teisės aktų pakeitimų projektai.</p> <p>Pavėluotai parengiami nacionalinių teisės aktų pakeitimų projektai.</p>	<p>Šiuo metu tam tikri su projekto optimalia alternatyva pateikti teisės aktai yra derinimo ir tvirtinimo stadijoje. Nepakeitus teisės aktų,</p>	<p>Savalaikiai inicijuoti ir parengti teisės aktų pakeitimų projektus ir juos pateikti vertinimui ir priėmimui.</p>

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaškinimas	Valdymo priemonės
	gali prarasti aktualumą	Nepatvirtinami teisės aktų pakeitimų projektai.	nebus užtikrintas sklandus projekto optimalios alternatyvos įgyvendinimas.	